

МОНІТОРИНГ ПОПИТУ ВСТУПНИКІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ НА ОСВІТНІ ПОСЛУГИ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА У 2023 РОЦІ

З метою вивчення мотивації потенційних студентів-першокурсників при вступі до Уманського національного університету садівництва, аналізу попиту на освітні послуги, а також визначення процесу їх адаптації до освітнього середовища та освітньої діяльності в перші місяці навчання було проведено онлайн опитування. Учасниками анкетування стали 301 абітурієнт-першокурсник.

Результати опитування щодо бажання навчатися в Уманському НУС на відповідному освітньому рівні по факультетах узагальнено на рис. 1.

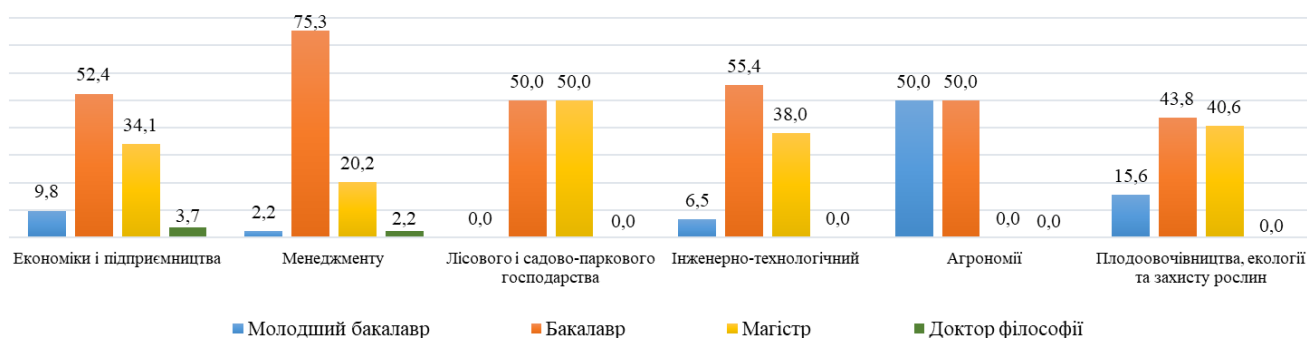

Рис. 1. Розподіл відповідей абітурієнтів щодо бажання навчатись на факультетах Уманського НУС (у відсотках)

Згідно з результатами дослідження можна констатувати, що первинні уявлення про університет формуються у споживачів освітніх послуг саме з рішення, прийнятого в колі родини чи друзів (45,2%). Також одним з дієвих засобів інформування потенційних вступників є веб-сайт Уманського НУС (40,2%). Досить багато інформації вступники отримують від представників університету (викладачів, студентів, випускників) (рис. 2).

Рис. 2. Джерела інформації, з яких вступники дізнались про університет (у відсотках)

Відповідно, на запитання «Чи достатніми і зрозумілими були для Вас інформаційно-довідкові матеріали на веб-сайті Уманського НУС?» ствердно відповіли 85,0% респондентів, частково – 14,7% (рис. 3).

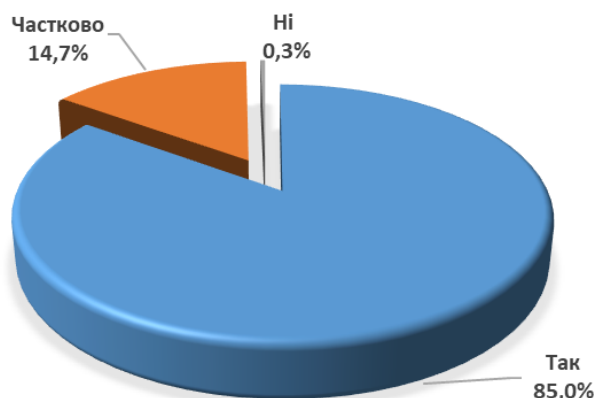

Рис. 3. Оцінка якості інформаційно-довідкових матеріалів на веб-сайті Уманського НУС (у відсотках)

У більшості своїх відповідей (94,7%) вступники висловили задоволеність розмовою (телефоном або особисто в університеті) з працівниками приймальної комісії (повнота відповідей, доступність інформації, зрозумілість, етика спілкування) (рис. 4).

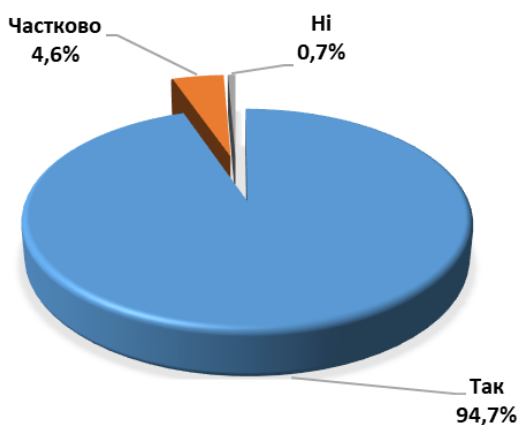

Рис. 4. Задоволеність розмовою (телефоном або особисто в університеті) з працівниками приймальної комісії (у відсотках)

Наступний блок запитань анкети спрямований на виявлення пріоритетів якості освітніх послуг, актуальних для абітурієнтів.

На запитання анкети «Чим Ви керувалися при виборі для свого навчання саме Уманський НУС?» абітурієнтам пропонувалось обрати відповідь з наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася). Узагальнені результати відображені у таблиці 1. Найбільш важливими для більшості абітурієнтів залишаються позитивні відгуки про університет, затребуваність обраної галузі знань у суспільстві, престижність вузу і професії на ринку праці разом з інтересом до обраної спеціальності, близькість до місця проживання.

**Найбільш актуальні для абітурієнтів критерії вибору навчання в
Уманському НУС**

Перелік критеріїв	Кількість здобувачів	Питома вага
Позитивні відгуки про університет	152	50,5
Бажання отримати вищу освіту саме з цієї спеціальності	145	48,2
Близькість до місця проживання	121	40,2
Гарна репутація і позитивний імідж університету/факультету	115	38,2
Якість надання освітніх послуг	79	26,2
Комфортні умови навчання	77	25,6
Доступність плати за навчання	55	18,3
Можливість навчатися безкоштовно	47	15,6
Високі досягнення випускників університету	36	12,0
Можливість займатися науковими дослідженнями	17	5,6
Можливість навчатися на військовій кафедрі	7	2,3

Аналіз результатів очікувань студентів-першокурсників щодо навчання в університеті виявив три групи актуальних критеріїв, які мали найбільший вплив при виборі Уманського НУС для навчання: гарні відгуки про університет (50,5%), затребуваність обраної спеціальності на ринку праці (48,2%) та близькість до місця проживання (40,2%).

Відповідаючи на запитання анкети «На Вашу думку, що могло б допомогти Вам швидше освоїтися в Уманському НУС на початку навчання?» опитувані надали пріоритетності порадам від більш досвідченої в цій сфері людини (40,9%), лекціям до вступу у спеціальність (36,9%) та постійній допомозі наставника академічної групи (36,5%) (рис. 5).

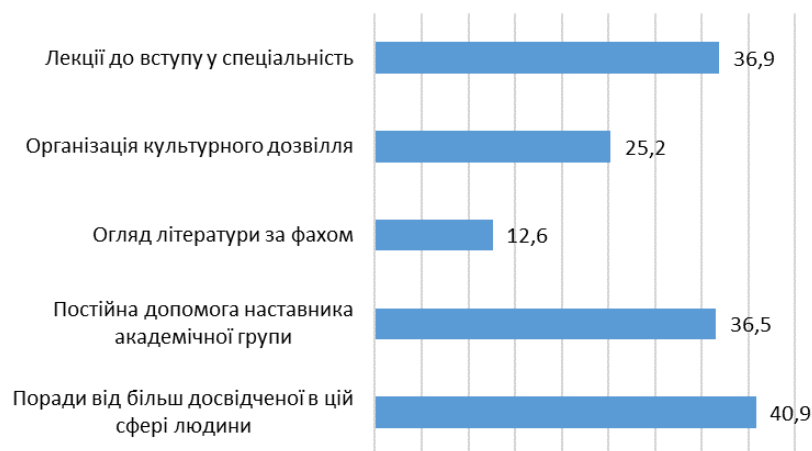

Рис. 5. Допомога абітурієнтам освоїтися на початку навчання (у відсотках)

Під час анкетування нас особливо цікавило запитання стосовно труднощів, які виникли у студентів-початківців на перших етапах адаптації. На запитання анкети «З якими труднощами Ви зіткнулись на початку навчання?» вступникам пропонувалось обрати відповідь із наступного переліку (кількість варіантів вибору не обмежувалася) (рис. 6).

Рис. 6. Труднощі на початку навчання (у відсотках)

Загалом, організація процесу навчання в 2023/2024 навчальному році першокурсниками оцінена схвально більшою половиною респондентів, у них не виникло проблем з адаптацією (51,5%). Відзначили деякі труднощі в освоєнні нової системи навчання 28,2% опитаних та 23,9% респондентів було складно адаптуватись до вимог викладача. Найбільш позитивні відгуки отримані про доброзичливе ставлення науково-педагогічних працівників до студентів-першокурсників у ході навчання.

Було цікаво зрозуміти, як першокурсники вирішують свої проблеми у навчанні. На запитання «Які стратегії Ви обираєте для вирішення навчальних проблем?» більше половини опитаних (53,2%) відповіли, що звертаюся за допомогою до кураторів/викладачів, 52,5% – самостійно шукають раціональні способи вирішення проблемних ситуацій (рис. 7).

Рис. 7. Вирішення проблем у навчанні (у відсотках)

На підставі отриманих відповідей ми зафіксували позитивну тенденцію щодо налагодження взаємодії між студентами та науково-педагогічними працівниками університету, кураторами. Потребує, на наш погляд, уваги наявність студентів, які покладаються на себе і не звертаються по допомогу до інших. Констатована ситуація свідчить про необхідність продовження роботи професорсько-викладацького складу університету в напрямі сприяння дидактичній адаптації студентів, забезпеченні їхньої психологічної підтримки.

Також в кінці опитувальника першокурсники зазначали свої пріоритети у навчанні та дозвіллі. Позитивним є той факт, що головним пріоритетом більшості опитаних є набуття професійних навичок за спеціальністю (75,1%). Разом з тим, значним є відсоток тих респондентів, хто планує працевлаштуватися під час навчання (39,2%), підвищувати рівень знань з іноземної мови (32,9%) та тих, хто цікавиться спортом і культурно-масовою роботою (22,6%) (рис. 8).

Рис. 8. Пріоритети першокурсників у навчанні та дозвіллі (у відсотках)

Загальні висновки та рекомендації

Аналізуючи результати опитування в цілому, варто відмітити, що переважна більшість студентів-першокурсників Уманського НУС повністю задоволені вступною кампанією 2023 року та успішно адаптувались до навчального процесу.

Відповіді студентів схвально засвідчують проведену в університеті роботу зі сприяння адаптації першокурсників. Водночас вони дають змогу виявити певну налаштованість респондентів на ті університетські структури та тих співробітників, на допомогу яких найбільше сподіваються. При цьому бачиться доцільним позитивно оцінити досить високу довіру опитаних до професорсько-викладацького складу.

Результати проведеного дослідження є підставою для висновку про те, що вибір студентами Уманського НУС та майбутньої професії не є випадковим і

переслідує цілі підготовки до обраної фахової діяльності. Період адаптації супроводжується деякими труднощами в організації життя та ідентифікації себе зі студентством. Водночас варто підкреслити, що період звикання є тривалим процесом і потребує систематичної методичної, організаційної та психологічної підтримки першокурсників.

З метою максимального залучення потенційних абітурієнтів та задоволеності першокурсників освітнім середовищем і освітньою діяльністю пропонується вживати наступних заходів:

1. Посилити увагу до тих аспектів діяльності університету, які визнані важливими при обранні вступниками закладу освіти та спеціальності.
2. Формувати унікальний набір елементів, що будуть охоплювати максимальну цільову аудиторію, до якої доноситиметься інформація найзручнішими каналами зв'язку та у найзручнішій для сприйняття формі. Під час спілкування з потенційними абітурієнтами і студентами-першокурсниками важливо акцентувати увагу на якості освіти в університеті, інформувати про можливості набуття досвід роботи за спеціальністю і формування професійних навичок під час навчання (проходження практики в організаціях, на підприємствах; міжнародних стажувань; вивчення іноземних мов; навчання за дуальною освітою; спілкування з практиками; участі здобувачів у майстер-класах, воркшопах від професіоналів-практиків).
3. Кураторам академічних груп і практичному психологу доцільно приділяти особливу увагу соціально-психологічній адаптації першокурсників до умов фахового навчання.
4. Важливо забезпечити постійне інформування першокурсників щодо освітньої діяльності, допомогу в оволодінні навчальними навичками, планування часу, самоорганізації, налагодженні спілкування у групі.

Сподіваємось, що отриманий зворотній зв'язок допоможе вдосконалити процес вступу до Уманського НУС та покращити інформування суспільства про освітні послуги та соціальну інфраструктуру, насичене і цікаве студентське життя, що зробить наш університет більш привабливим для вступу і навчання.